

Videre med professionelle læringsfællesskaber

PROJEKTBEKRIVELSE

Den overordnede vision med forløbet "Videre med professionelle læringsfællesskaber" er at opkvalificere, kapacitetsopbygge, udvikle og forankre strukturer, kulturer og refleksionsprocesser i og om professionelle læringsfællesskaber således, at der skabes en samarbejdende organisationskultur, hvor deprivatisering og reflekterende dialoger med fokus på elevernes læring og trivsel er den fælles værdi hos de deltagende kommuner og skoler.

I "Videre med professionelle læringsfællesskaber" har Vejle Kommune, Middelfart Kommune og Langeland Kommune i samarbejde med UCL fået støtte fra A.P. Møller-fonden til gennemførelse af et projekt, der har som mål at forankre udviklingen af professionelle læringsfællesskaber på de deltagende 47 skoler.

Kernen i projektet er at udvikle og implementere professionelle læringsfællesskaber via udvikling af ressourcepersonernes rolle i opbygningen af professionel kapital på den enkelte skole i tæt samarbejde med skolens ledelse og med kobling til forvaltningsniveauet ud fra tænkningen om "Whole system approach". Ideen om professionelle læringsfællesskaber er internationalt inspireret. Projektet skal give kvalificerede svar på, hvordan tre danske kommuner og skolars professionelle læringsfællesskaber kan give det samme løft i elevernes læring, som man har set i de lande, der har arbejdet systematisk med pædagogiske læringsfællesskaber, men her situeret i en dansk skolekontekst.

Projektet består af et samlet kompetenceudviklingsforløb for de deltagende kommuner og skoler som gennemføres i perioden sommeren 2018 – efteråret 2020.

Baggrund

Folkeskolereformen bygger på en konstant forbedringskultur, hvor elevernes faglige resultater skal blive bedre år for år. I det konstante arbejde for at gøre eleverne så dygtige de kan blive, har de tre deltagende kommuner på forskelligvis arbejdet med udvikling af professionelle læringsfællesskaber, datainformeret skoleledelse, aktionslæring og med inspiration fra Ontario. De tre kommuner vil med forløbet "videre med professionelle læringsfællesskaber" udvikle professionelle læringsfællesskaber på alle niveauer i organisationen, da forskning peger på, at det er udvikling af professionelle læringsfællesskaber, som kan løfte et skolesystem fra "good" til "great".

Teoretiske afsæt

I dette projekt hentes der i høj grad inspiration i internationale organisations- og ledelsesteorier, der sætter professionalisering og kapacitetsopbygning i og af skolens kulturer på dagsordenen. Der er fokus på, at undersøgelse og afprøvning sker direkte i skolens praksis og med professionelle analyser.

Fullan og Hargreaves pointerer i deres bog "Professionel kapital", at ønsker man at understøtte udviklingen af individuelt kompetente og engagerede lærere, der handler på grundlag af evidens og erfaring, så er det i de professionelle læringsfællesskaber, man skal investere sin professionelle kapital.

Med professionel kapital mener de kombinationen af den menneskelige kapital, social kapital og beslutningskapital.

Projektet tager bl.a. afsæt i Qvortrups måde at karakterisere professionelle læringsfællesskaber (PLF):

1. Medlemmerne af et professionelt læringsfællesskab har en fælles forståelse af, hvilke værdier og visioner der ligger til grund for skolens virksomhed
2. De tager et kollektivt ansvar for elevernes læring og læringsudbytte
3. De arbejder med reflekterende og professionelt undersøgende metoder som fx kollegabaseret observation og feedback
4. De samarbejder på et praktisk plan, fx med fælles undervisning, kollegafeedback og evaluering
5. De fremmer læring og kompetenceudvikling i fællesskabet blandt lærerne i teamet

”Qvortrup, Skolen i morgen, 2015/1 Dafolo”

Qvortrup peger på, at det, der gør et lærer-, pædagog- og/eller ledelsesteam til et professionelt læringsfællesskab er, at medlemmerne af et sådant team skaber fælles værdier og forståelse, at de ikke individualiserer deres undervisningsopgave, men forstår at de har et kollektivt ansvar for elevernes læring og trivsel, at de benytter sig af reflekterende og undersøgende arbejdsformer, at de også samarbejder om praktiske opgaver og at de lægger vægt på fælles kompetenceudvikling.

Formålet med forløbet er bl.a. at kapacitetsopbygge med inspiration i globale perspektiver og forskningsresultater, som omsættes og udvikles i en dansk kontekst, der rækker ind i både makro-, meso- og mikroniveau, og at der dermed skabes sammenhæng i ”pipeline for læringsledelse”.

Projektets tilgang og undervisning er baseret på nyeste internationale- og nationale forskning kombineret med anerkendte erfaringer fra praksis – lokalt som internationalt.

Forløbets design

Projektet vil have opmærksomhed på, at de deltagende skoler og kommuner i forskellig grad har arbejdet med udviklingen af professionelle læringsfællesskaber, datainformeret skoleledelse, aktionslæring og inspiration fra Ontario. Projektets ramme og de konkrete indsatser i projektet er tilrettelagt inden for samme teoretiske ramme og med de samme mål, men således at de enkelte kommuner og skoler i udmøntning vil kunne have individuelle fokusområder.

Projektet har fokus på, at der tages afsæt i den enkelte skoles og kommunes strategier, nuværende erfaringer med professionelle læringsfællesskaber, kompetenceniveau og ønskede indholdsmæssige fokus, så der inden for projektets rammer skabes mulighed for differentiering

Projektets design og aktiviteter består af en lang række elementer, som gennemføres i hver af de deltagende kommuner og på de enkelte skoler, men projektet giver samtidig mulighed for at arbejde og blive inspireret på tværs af skoler og kommuner.

Forløbet bliver tilrettelagt således, at hver kommune og skole får mulighed for at udarbejde et lokalt design for forløbet. Det vil sige, at alle skoler og institutioner kan tage afsæt i egen praksis.

Forløbet involverer lærere og pædagoger, herunder en række ressourcepersoner fra skolerne, skoleledelser og forvaltningskonsulenter. For alle vil der være kurser på skolerne og kompetenceudvikling gennem aktionslæring.

Ledelse, ressourcepersoner og forvaltningskonsulenter skal endvidere deltage i opstartsseminar, 4 kursusdage og et eksternat omhandlende styrkelse af samarbejde gennem professionelle læringsfællesskaber.

På opstartsseminaret i august/september 2018 vil skolerne og institutionerne udvikle det lokale design og udarbejde mål- og handleplan.

Konkret betyder forløbet,

- at skolens ledelsesteam og samt 1-5 udpegede ressourcepersoner (afhængig af skolens størrelse) skal deltage i et kick-off-opstartsseminar, 4 kursusdage og et eksternat i løbet af skoleåret 2018-19.
- at alle medarbejdere vil blive introduceret til forløbet via at skolekursus på 2 timer i efteråret samt et skolekursus i foråret 2019.
- at alle medarbejder i de tre skolevæsnere i løbet af skoleåret 2018/2019 og 2019/20 vil blive introduceret til samarbejdsformen og metoder inspireret af PLF. Dette vil ske gennem aktionslæringsforløb faciliteret af skolens/institutionens ledelse og ressourcepersoner

Mål i projektet

Målet med projektet er, at de deltagende skoler og kommuner viderefører en påbegyndt kulturforandring og udvikler den professionelle kapital, så professionelle læringsfællesskaber på alle organisatoriske niveauer bliver det bærende fundament. Dette gælder både for den enkelte lærers praksisudvikling i tæt samarbejde med ressourcepersoner og med udgangspunkt i evidens og velunderbygget viden om den enkelte elevs læringsprogression og trivsel – som for den ledelsesmæssige og forvaltningsmæssige organisatoriske og dialogiske tilgang.

Projektets mål er at...

- Opkvalificere, kapacitetsopbygge og understøtte rammesætning med og udvikling af professionel kapital, så PLF gennem kulturforandring på alle organisatoriske niveauer bliver det bærende fundament
- Opbygge og forankre professionelle læringsfællesskaber, der medvirker til at skabe en signifikant positiv forandring for elevernes læring og trivsel